

Duurzaam aankopen is niet moeilijk! Door rekening te houden met een handvol simpele tips help ook jij onze organisatie te verduurzamen. Stuur jij soms offertes uit? Weet dat wij als organisatie bepaalde duurzaamheidseisen stellen voor heel wat producten. In deze gids lees je welke eisen je moet én kan opnemen bij de aankoop van bestrijdingsmiddelen en hoe je dat doet en vind je ook stukken tekst terug die je kunt kopiëren naar jouw offertevraag. Zo hoef jij je het hoofd niet te breken over hoe je bepaalde eisen formuleert!

Deze gids helpt je bij het duurzaam aankopen van **chemische bestrijdingsmiddelen of pesticiden, zowel gewasbeschermingsmiddelen als biociden** (bv. producten zoals groenaanslagverwijderaars, insecticiden, afwerende middelen (repellents) tegen muggen, ontsmettingsmiddelen (voor handen, zwembaden, vloeren, werktafels, ...), muizengif, schimmeldodende producten, houtbeschermingsmiddelen,...).

Voor het laten onderhouden van groen en verhardingen **en het laten uitvoeren van onkruid-of ongediertebestrijding** is een aparte gids opgemaakt.

Er is geen centraal raamcontract voor de aankoop van bestrijdingsmiddelen.

Een vraag of opmerking? Neem dan contact op met het team overheidsopdrachten via 03 240 67 09 of overheidsopdrachten@provincieantwerpen.be.

1 Verbod/verplichtingen

- **verbod** op het gebruik van pesticiden in open lucht
 - voor landbouwtoepassingen en in uitzonderingsgevallen met een goedgekeurde afwijking: **verplicht**
 - enkel erkende producten (gewasbescherming zie www.fytoweb.be, voor biociden zie www.biociden.be) én
 - het gebruik zoveel mogelijk beperken
 - jaarlijks gebruikte pesticiden doorgeven aan MC die online moet rapporteren aan de VMM
 - jaarlijks gebruikte biociden van het gesloten circuit registreren bij FOD Gezondheid

1.1 Verbod op het gebruik van pesticiden in open lucht

Er mogen geen pesticiden aangekocht worden. Volgens het decreet **Duurzaam gebruik pesticiden** geldt immers voor alle openbare diensten een **verbod** op pesticidengebruik in open lucht, behalve voor landbouwtoepassingen. Dit wil zeggen dat het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen verboden is in alle provinciale domeinen, scholen en instellingen en bij alle activiteiten van de provincie op openbaar terrein; op terreinen in gebruik door provinciale instellingen en op terreinen in eigendom van de Provincie, ook als ze door concessie, erfpacht of andere vorm van niet-permanente overeenkomst of contract uit handen worden gegeven.

1.2 Afwijking

Enkel in **uitzonderlijke gevallen** mogen er toch chemische bestrijdingsmiddelen gebruikt worden. Er mogen enkel pesticiden gebruikt worden als er geen alternatieve middelen of methoden bestaan of werkzaam zijn of als de kosten onevenredig hoog zijn. Hiervoor moet je bij de VMM een **afwijkingvraag** indienen en verkrijgen. Deze toelating is steeds beperkt in tijd en volgens de door hen opgelegde voorwaarden. Dit kan soms bij plagen in bvb. historische tuinen, arboreta, onderhoud van sommige sportvelden, exotenbestrijding.

Denk je in aanmerking te komen voor om bestrijdingsmiddelen te mogen gebruiken voor niet-landbouwtoepassingen, dien dan een afwijkingaanvraag in. Hoe je deze aanvraag moet indienen vind je op www.zonderisgezonder.be.

Indien je toelating krijgt van de VMM om bestrijdingsmiddelen te gebruiken, hou je dan strikt aan de opgelegde voorwaarden en tijdsperiode.

Voor het gebruik van professionele producten moet de uitvoerder een fytolicensie hebben.

Vraag voor een gevaarlijk product meteen aan de **Gemeenschappelijke Preventiedienst of de preventieadviseur** een **productinstructiekaart** met de belangrijkste informatie voor de gebruiker (tenzij dit anders geregeld is voor je entiteit of dienst). Hierin zal ook vermeld staan waarvoor en voor welke periode het product mag gebruikt worden. Stuur de SDS-fiche van het beoogde product en onderstaande tabel of equivalent ingevuld mee. **Zorg ook dat de inventaris gevaarlijke producten voor je entiteit aangevuld wordt.**

Productnaam	Erkenningsnummer	Indien biocide : open of gesloten lijst	Hoeveelheid opslag	Plaats van opslag	Nr. toelating afwijking aangevraagd bij VMM.

1.3 Registratie

Jaarlijks voor 15 maart laat je de **milieucoördinator** (Leslie Bruyndonckx , leslie.bruyndonckx@provincieantwerpen.be) weten hoeveel van welk pesticide je gebruikt hebt, met het erkenningsnummer en het nummer van de afwijkingstoelating.

Indien je een **biocide van het gesloten circuit** gebruikt moet je je bovendien registreren en jaarlijks aangeven welke biociden je gebruikt hebt. De **lijst van toegelaten biociden** of de toelatingsakte van het product vermeldt of het product al dan niet ingedeeld is in het gesloten circuit. Maak eerst een account aan op

<https://apps.health.belgium.be/userregistration/action/public/userRegistrationBeforeAction> en registreer nadien het gebruik op <https://apps.health.belgium.be/biocideFrontOffice>. (In de registratiehandleiding staat alle nodige informatie.)

2 Tips

- ✓ Koop enkel de hoeveelheid die je nodig zal hebben en leg geen voorraad aan, want je mag enkel pesticiden met een geldig erkenningsnummer gebruiken en die erkenning is zeer beperkt in tijd.
- ✓ Wat doe je dan wel? Stap één is meer tolerantie tegenover onkruid. Wanneer bestrijding onvermijdelijk is, bijvoorbeeld om onveilige situaties en beschadigingen te voorkomen, bekijk je op www.zonderisgezonder.be welke thermische of mechanische technieken het meest geschikt zijn voor jouw toepassing. Overweeg je om een toestel aan te kopen? Check de Gids duurzame aankopen – technische toestellen.
- ✓ Op de website www.zonderisgezonder.be (onder openbare diensten) vind je tips om ongewenste dieren, planten, ziekten en plagen zonder chemische middelen aan te pakken en zo het openbaar domein pesticidenvrij te beheren.
- ✓ Om een nulgebruik van chemische bestrijdingsmiddelen mogelijk te maken, moet al in de **ontwerpfase** van groenzones en verhardingen rekening gehouden worden met een aantal aspecten, zodat kruidgroei vermeden wordt of efficiënter op niet-chemische wijze kan worden bestreden. Lees er alles over in de leidraad 'Pesticidenvrij Ontwerpen' van de VMM, die voor bepaalde locaties verplicht te gebruiken is. Er hoort ook een **checklist** bij die kan helpen bij het toetsen van ontwerpplannen.

✓ Vorm bepaalde oppervlakten om, zodat onkruid minder kans krijgt: door bodembedekkers te planten, gras in te zaaien, ...

✓ Meer over biociden en de producten die toegelaten zijn vind je bij www.biocide.be

✓ Meer over gewasbeschermingsmiddelen en welke erkend zijn vind je op www.fytoweb.be

3 Kleine overheidsopdracht (< 30.000 euro excl. btw)

Volgens de wetgeving overheidsopdrachten moet je ook voor deze kleine opdrachten mededinging organiseren en dus meerdere leveranciers aanschrijven, bijvoorbeeld per mail. Het is niet nodig om een bestek op te maken. **Benoem het product waarvoor je toelating hebt eenduidig.** Schrijf leveranciers aan die het product in de benodigde hoeveelheid kunnen leveren.

Voor overheidsopdrachten > 30.000 euro excl. btw moet je volgens de wetgeving overheidsopdrachten een bestek maken en versturen aan min. 6 leveranciers. Gebruik hiervoor de sjablonen op [sharepoint](#).

4 Meer info

- Voor meer info over de **bestrijdingsmiddelen** kun je terecht bij Leslie Bruyndonckx (milieucoördinator, leslie.bruyndonckx@provincieantwerpen.be).
- Voor meer info over **overheidsopdrachten** kun je terecht bij Laurens Smaers (Team Overheidsopdrachten, T 03 240 67 09, overheidsopdrachten@provincieantwerpen.be)
- Op de website www.zonderisgezonder.be (onder openbare besturen) vind je alle info om het openbaar domein pesticidenvrij te beheren.